Maligní katatonie u pacienta s nediferencovanou schizofrenií

MUDr. Martin Vereš, prof. MUDr. Bc. Libor Ustohal, Ph.D.
Psychiatrická klinika, FN Brno

Maligní katatonie je vzácné a život ohrožující onemocnění. Současné diagnostické systémy MKN či DSM nedefinují diagnostická kritéria pro maligní katatonii, obecně je definována jako forma katatonie s příznaky autonomní nestability. Bez léčby se jedná o stav s vysokou letalitou, proto včasná diagnostika a léčba je pro prognózu pacienta zcela zásadní. Ze stávajících poznatků je v terapii preferováno použití benzodiazepinů a elektrokonvulzivní terapie. Vzhledem k potenciálním závažným somatickým komplikacím je také nezbytná důsledná monitorace a podpůrná terapie. Tato kazuistika popisuje případ maligní katatonie u pacienta dlouhodobě léčeného s diagnózou nediferencované schizofrenie a krátký přehled současných poznatků o léčbě tohoto onemocnění.

Klíčová slova: maligní katatonie, elektrokonvulzivní terapie, schizofrenie, neuropsychiatrický syndrom.

Malignant catatonia in a patient with undifferentiated schizophrenia

Malignant catatonia is a rare and life-threatening disease. The current ICD or DSM diagnostic systems do not define diagnostic criteria for malignant catatonia, however it is generally defined as a form of catatonia with symptoms of autonomic instability. Without treatment, malignant catatonia carries a high mortality rate, so early diagnosis and treatment is absolutely essential for the patient's prognosis. The preferred therapeutic approach involves the use of benzodiazepines and electroconvulsive therapy, on the other hand, antipsychotic should not be used in treatment of malignant catatonia. Due to the potential for serious somatic complications, consistent monitoring and supportive therapy are also necessary. This case report describes a case of malignant catatonia in a patient previously diagnosed with undifferentiated schizophrenia and a brief summary of current insights into treatment of this condition.

Key words: malignant catatonia, electroconvulsive therapy, schizophrenia, neuropsychiatric syndrome.

Úvod

Katatonie je neuropsychiatrický syndrom, který byl poprvé popsán Karlem Kahlbaumem a později Kraepelinem jako podtyp dementia praecox (1). Navzdory tomu, že v průběhu času začalo být zřejmé, že katatonie není ohraničená schizofrenním spektrem onemocnění, byla oddělena od schizofrenie až v diagnostickém a statistickém manuálu duševních poruch DSM-5. Tam je charakterizována, jako katatonie způsobená jiným somatickým onemocněním, jako specifikátor psychotických poruch a poruch nálady nebo jako jinak nespecifikovaný syndrom, což umožňuje katatonii kódovat v rámci jiných psychických poruch např. autismu nebo obsedantně kompulzivní poruchy. Na druhou stranu MKN-10 umožňuje diagnostikovat katatonii jen jako katatonní schizofrenii nebo organickou katatonní poruchu (2). Pro diagnózu katatonní schizofrenie dle MKN-10 musí být

DECLARATIONS:

Declaration of originality:
The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:
The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:
None.

Funding/Support:
Tato práce byla finančně podpořena projektem (Ministerstva zdravotnictví) koncepčního rozvoje výzkumné organizace 65269705 (FN Brno).

Cit. zkr: Psychiatr. praxi. 2024;25(2):99-102
https://**doi**.10.36290/**psy.2024.016**
Článek přijat redakcí: 20. 9. 2023
Článek přijat k tisku: 15. 4. 2024

MUDr. Martin Vereš
Veres.Martin@fnbrno.cz